

Sosiaali- ja terveysministeriö
VN/28904/2022
1.3.2023

KIRJALLINEN NÄKEMYS VALTIONEUVOSTON ASETUKSIEN ERIKOISSAIRAANHOIDON TYÖNJAOSTA JA ERÄIDEN TEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ ANNETUN ASETUKSEN, SEULONNOISTA ANNETUN ASETUKSEN JA STERILOIMISASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Translasten ja -nuorten perheet ry kiittää Sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta antaa kirjallinen näkemyksensä otsikon asiassa.

Translasten ja -nuorten perheet ry on vuonna 2017 perustettu yhdistys, joka tarjoaa tukea ja tietoa sukupuolen moninaisuuden kysymyksiä pohtiville lapsille ja nuorille sekä heidän läheisilleen. Tehtävämme on edistää sukupuoliltaan moninaisten lasten ja nuorten oikeuksia.

Otamme kantaa erityisesti erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevan asetuksen muuttamiseen. Yhdymme asiassa Eduskunnan oikeusasiamiehen, Seta ry:n ja Amnestyn aiemmin antamiin lausuntoihin.

Haluamme erityisesti painottaa, kokemuksiimme perustuen, että PALKOn suositusten mukainen porrastettu malli perusterveydenhuollon ja kouluterveydenhoidon kautta ei vielä toimi, ja asiantuntemuksen tasossa on suurta alueellista vaihtelua. Suomen valtion on turvattava erityisen haavoittuvassa asemassa olevien alaikäisten sukupuolivähemmistöjen asema terveydenhuollossa. Hoitopolkujen on oltava selkeitä ja saavutettavia. Hoitoon pääsy on jo nykyisellään suurelle osalle hankalaa, kuten Seta ry:n lausunnosta ilmenee.

On myös tärkeää, ettei keskittämisasietus tarkoittaisi sitä, ettei hoitoa olisi mahdollista saada perusterveydenhuollossa tai yksityisellä. Lapsen edun mukaista on pysyvät ja luottamukselliset hoitosuhteet, joihin voi mainituissa tahoissa olla erityissairaanhoidon paremmat edellytykset, mikäli sukupuolidysforian hoidon erityisosaamista sieltä löytyy.

Kuten Seta ry:n lausunnossa todetaan, sukupuolidysforian hoidon tulee vahvistaa hoitoa tarvitsevan terveyttä ja hyvinvointia. Sukupuolidysforian lääketieteellinen hoito tulisivikin uudistaa sukupuoliristiriitaa kokevan yksilölliset tarpeet paremmin huomioivaksi ja terveyttä ja hyvinvointia vahvistavaksi. Lähtökohtana tulee olla Maailman terveysjärjestön ICD-11-luokituksen mukainen trans- ja muunsukupuolisten identiteettien deopatologisointi ja transterveyden asiantuntijajärjestö World Professional Association for Transgender Health:n (WPATH) uusimmat hoitosuositukset.

Kunnioitavasti

Translasten ja -nuorten perheet ry:n hallituksen puolesta

Anne Majaneva